РЕГЛАМЕНТ
НА УЧЕНИЧЕСКАТА ОЛИМПИАДА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ЗА УЧЕБНАТА 2025 – 2026 ГОДИНА

I. Състезателни групи

Олимпиадата се провежда в три кръга със следните състезателни групи:

- ***Общински и областен кръг***
  1. група – V клас
  2. група – VI клас
  3. група – VII клас
  4. група – VIII, IX, X клас (сборна група)
  5. група – XI клас
  6. група – XII клас
- ***Национален кръг***
  1. група – VII клас
  2. група – VIII, IX, X клас (сборна група)
  3. група – XI клас
  4. група – XII клас

II. Административно обезпечаване

Организацията и провеждането на трите кръга на олимпиадата се обезпечават при спазване на Регламента на олимпиадата, на Заповед № РД 09-2784/29.10.2019 г. (изменена със Заповед № РД09-747/25.02.2021 г., допълнена със Заповед №09-1248/14.06.2021 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-2454/23.02.2022 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-3084/ 17.05.2022 г. и изменена и допълнена със Заповед № РД 09-4129/14.12.2023 г.) на министъра на образованието и науката за утвърждаване на Правила за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България, и на графиците за провеждане на ученическите олимпиади съгласно Приложение № 1 към Заповед № РД09-2075/26.08.2025 г. на министъра на образованието и науката за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България.

III. Форма на проверка на знанията и уменията

Фòрмата на проверката на знанията и уменията на учениците по български език и литература е писмена и в трите кръга на олимпиадата, като за областния и за националния кръг задължително е и анонимна за следните четири състезателни групи: VII клас, VIII – X клас, XI клас и XII клас.

IV. Оценявани компетентности

- ***Общински и областен кръг***

Оценяваните компетентности за учениците от V до XII клас са базирани на учебните програми по български език и литература *за общообразователната подготовка*, като се оценяват знания и умения, придобити до момента на провеждане на общинския/областния кръг.

- ***Национален кръг***

Оценяваните компетентности за учениците от VII клас, от VIII – X клас, от XI и от XII клас са базирани на учебните програми по български език и литература *за общообразователната подготовка*, като се оценяват знания и умения, придобити до момента на провеждане на националния кръг.

V. Формат

- V клас – трансформиращ преразказ (от името на неутрален разказвач или от името на герой) на неизучаван художествен текст (в обем до 2 страници – WORD, A4, Times New Roman)
- VI клас – сбит преразказ на неизучаван (откъс от) художествен текст (в обем до 3 страници – WORD, A4, Times New Roman)
- VII клас – 1. част: тест с 30 (тридесет) задачи по български език и литература ; 2. част: дава се възможност учениците да избират един от следните два варианта на задача: отговор на литературен въпрос или отговор на нравствен въпрос. (В теста се включват задачи с четири възможни отговора, от които само един е верният, както и задачи със свободен отговор. Системата от задачи по български език се определя от задължителното учебно съдържание, включено в учебните програми от V до VII клас, като се оценяват знанията и уменията, придобити в обучението до VII клас включително, а по литература – от задължителното учебно съдържание, свързано с творби от българската литература и включено в учебните програми за V, за VI и за VII клас. Отговорът на литературен въпрос или отговорът на нравствен въпрос е в обем до три страници.)
- VIII – X клас – тест с 30 (тридесет) задачи, в който се включват задачи с четири възможни отговора, от които само един е верният, както и задачи със свободен отговор. Чрез теста се оценява функционалната грамотност по четене на учениците – уменията за намиране и извличане на информация от текст, за тълкуване на текст и за оценяване на съдържанието и фòрмата на текст. Системата от задачи се базира на три текста. Чрез задача за редактиране в теста се оценява и езиковата грамотност на учениците.
- XI клас – 1. част: тест със задачи по български език и по литература (от 8 до 15 задачи с избираем и със свободен отговор); 2. част: дава се възможност учениците да изберат един от следните два варианта на задача: създаване на интерпретативно съчинение по проблем върху една художествена творба или на есе по житейски проблем, интерпретиран в една или в няколко художествени творби. (Интерпретативното съчинение или есето е в обем до четири страници.)

Системата от тестови задачи по български език за общинския, за областния и за националния кръг се определя от задължителното учебно съдържание, включено в учебните програми от VIII до XI клас.

Системата от тестови задачи по литература за общинския кръг се определя от задължителното учебно съдържание, включено в учебната програма за XI клас.

Системата от тестови задачи по литература за областния и за националния кръг се определя от задължителното учебно съдържание, свързано с творби от българската литература и включено в учебните програми от IX до XI клас, както и с (откъси от) творби от българската литература, невключени в учебните програми.

- XII клас – 1. част: тест със задачи по български език и по литература (от 8 до 15 задачи с избираем и със свободен отговор); 2. част: дава се възможност учениците да изберат един от следните два варианта на задача: създаване на интерпретативно съчинение по проблем върху една художествена творба или няколко художествени творби или на есе по проблем, интерпретиран в една или в няколко художествени творби. (Интерпретативното съчинение или есето е в обем до четири страници.)

Системата от тестови задачи по български език за общинския, за областния и за националния кръг се определя от задължителното учебно съдържание, включено в учебните програми от VIII до XII клас.

Системата от тестови задачи по литература за общинския кръг се определя от задължителното учебно съдържание, включено в учебната програма за XII клас.

Системата от тестови задачи по литература за областния и за националния кръг се определя от задължителното учебно съдържание, свързано с творби от българската литература и включено в учебните програми от IX до XII клас, както и с (откъси от) творби от българската литература, невключени в учебните програми.

На учениците от VII клас, от XI клас и от XII клас и на трите кръга се предоставя за ползване конкретният литературен текст, върху който е формулирана задачата за създаване на ОЛВ или ИС, ако текстът е в обем до 2 страници (WORD, A4, Times New Roman, 10 – 12pt).

VI. Времетраене

- V клас – 2 (два) астрономически часа (в това времетраене се включват и 15 (петнадесет) минути за самостоятелно прочитане на текста от всеки ученик)
- VI клас – 2 (два) астрономически часа (в това времетраене се включват и 20 (двадесет) минути за самостоятелно прочитане на текста от всеки ученик)
- VII клас – 3 (три) астрономически часа
- VIII – X клас – 3 (три) астрономически часа
- XI клас – 4 (четири) астрономически часа
- XII клас – 4 (четири) астрономически часа

На общинския и на областния кръг за учениците от V клас и от VI клас текстът за преразказ се прочита един път от учител, като времето за прочит не се включва във времето за работа на учениците.

VII. Изготвяне на задачите и определяне на темите

- ***Общински кръг***
  Училищната комисия изготвя задачите и определя темите.
- ***Областен и национален кръг***
  Националната комисия изготвя задачите и определя темите.

VIII. Оценяване

Оценяването във всеки кръг за V клас, за VI клас, за VII клас, за VIII – X клас, за XI и за XII клас е с точки.

Общински и областен кръг

Проверяването и оценяването на писмените работи за общинския кръг се организират от директора на съответното училище, а за областния кръг – от началника на РУО.

Училищните и областните комисии оценяват писмените работи според единни критерии за оценяване, предоставени на експертите по български език и литература в РУО от националната комисия. Всяка писмена работа се проверява и оценява от двама оценители, които работят независимо един от друг, отбелязват допуснатите грешки и попълват протокол с точките за съответната писмена работа. Окончателният резултат се формира като средноаритметичен от резултатите на двамата оценители.

- Максималният брой точки за V клас и за VI клас е 30 (тридесет).
- Максималният брой точки за VII клас е 100 (сто), като тестовата част се оценява с максимум 60 (шестдесет) точки, а отговорът на литературен въпрос – с максимум 40 (четиридесет) точки.
- Максималният брой точки за групата VIII – X клас е 70 (седемдесет).
- Максималният брой точки за XI клас е 80 (осемдесет), като първата част се оценява с максимум 40 (четиридесет) точки и втората част – с максимум 40 (четиридесет) точки.
- Максималният брой точки за XII клас е 80 (осемдесет), като първата част се оценява с максимум 40 (четиридесет) точки и втората част – с максимум 40 (четиридесет) точки.

Национален кръг

- VII клас:

Всяка писмена работа от националния кръг се проверява и оценява от петима членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, като не отбелязват нищо по нейните страници. Всеки от петимата членове попълва протокол с точките за съответната писмена работа. Окончателният резултат (средноаритметичният брой точки на петимата оценители) не подлежи на обжалване.

- VIII – X клас

Всяка писмена работа от националния кръг се проверява и оценява от петима членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, като не отбелязват нищо по нейните страници. Всеки от петимата членове попълва протокол с точките за съответната писмена работа. Окончателният резултат (средноаритметичният брой точки на петимата оценители) не подлежи на обжалване.

- XI клас

Всяка писмена работа от националния кръг се проверява и оценява от всеки член на националната комисия, който не отбелязва нищо по нейните страници. Всеки член на националната комисия попълва протокол с точките за съответната писмена работа. Окончателният резултат е средноаритметичният брой точки на всички оценители. Окончателният резултат не подлежи на обжалване.

Максимален брой точки (80) се присъждат на работи, за които има консенсус между членовете на националната комисия, като се отчита полученият средноаритметичен брой точки на всички членове на комисията.

- XII клас

Всяка писмена работа от националния кръг се проверява и оценява от всеки член на националната комисия, който не отбелязва нищо по нейните страници. Всеки член на националната комисия попълва протокол с точките за съответната писмена работа. Окончателният резултат е средноаритметичният брой точки на всички оценители. Окончателният резултат не подлежи на обжалване.

Максимален брой точки (80) се присъждат на работи, за които има консенсус между членовете на националната комисия, като се отчита полученият средноаритметичен брой точки на всички членове на комисията.

*При установяване **по време на проверката** на писмените работи на учениците от XI и от XII клас на дословно възпроизвеждане на чужд литературнокритически текст националната комисия анулира писмената работа, като съставя протокол, който всички членове на комисията подписват. Решението на националната комисия не подлежи на обжалване.*

IX. Класиране

- Ученици от V клас и от VI клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 28 (двадесет и осем) до 30 (тридесет) точки.
- Ученици от VII клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 91 (деветдесет и една) до 100 (сто) точки, като се класират по низходящ ред.

За участие в националния кръг областните комисии предлагат учениците, чиито писмени работи са получили от 91 (деветдесет и една) до 100 (сто) точки, като ги класират по низходящ ред.

За националния кръг в VII клас се класират по низходящ ред първите 40 (четиридесет) седмокласници, предложени от областните комисии. Когато седмокласниците, предложени от областните комисии, са повече от 40 (четиридесет), националната комисия арбитрира неразсекретените писмени работи, като всяка писмена работа се проверява и оценява от петима членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, попълват протокол с точките за съответната писмена работа и полученият средноаритметичен резултат е окончателен. Националната комисия решава въз основа на направеното окончателно класиране (след арбитрирането) кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им е 40 (четиридесет). Окончателното класиране не подлежи на обжалване.

Националната комисия разсекретява окончателно оценените писмените работи и извършва крайното класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитрирани работи.

На националния кръг в VII клас се определят ученици на първо, второ и трето място според получения брой точки в низходящ ред. Тези ученици получават от Министерството на образованието и науката (МОН) удостоверение за максимален резултат от 100 (сто) точки, който им дава право за участие в класирането по Наредба № 10/01.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование вместо резултата от НВО по български език и литература през настоящата учебна година.

- Ученици от VIII – X клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 61 (шестдесет и една) до 70 (седемдесет) точки, като се класират по низходящ ред.

За участие в националния кръг областните комисии предлагат учениците, чиито писмени работи са получили от 61 (шестдесет и една) до 70 (седемдесет) точки, като ги класират по низходящ ред.

За националния кръг в VIII – X клас се класират по низходящ ред първите 20 (двадесет) ученици, предложени от областните комисии. Когато учениците, предложени от областните

комисии, са повече от 20 (двадесет), националната комисия арбитрира неразсекретените писмени работи, като всяка писмена работа се проверява и оценява от петима членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, попълват протокол с точките за съответната писмена работа и полученият средноаритметичен резултат е окончателен. Националната комисия решава въз основа на направеното окончателно класиране (след арбитрирането) кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им е 20 (двадесет). Окончателното класиране не подлежи на обжалване.

Националната комисия разсекретява писмените работи и извършва крайното класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитрирани работи.

Учениците, класирани на националния кръг на първите три места, получават грамота от МОН.

- Ученици от XI клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 71 (седемдесет и една) до 80 (осемдесет) точки, като се класират по низходящ ред.

За участие в националния кръг областните комисии предлагат учениците, чиито писмени работи са получили от 71 (седемдесет и една) до 80 (осемдесет) точки, като ги класират по низходящ ред.

За националния кръг в XI клас се класират по низходящ ред първите 20 (двадесет) ученици, предложени от областните комисии. Когато учениците, предложени от областните комисии, са повече от 20 (двадесет), националната комисия арбитрира неразсекретените писмени работи, като всяка писмена работа се проверява и оценява от седем членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, попълват протокол с точките за съответната писмена работа и полученият средноаритметичен резултат е окончателен. Националната комисия решава въз основа на направеното окончателно класиране (след арбитрирането) кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им е 20 (двадесет). Окончателното класиране не подлежи на обжалване.

Националната комисия разсекретява окончателно оценените писмените работи и извършва крайното класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитрирани работи.

- Ученици от XII клас се допускат до областния кръг, когато писмените им работи са получили от 71 (седемдесет и една) до 80 (осемдесет) точки, като се класират по низходящ ред.

За участие в националния кръг областните комисии предлагат учениците, чиито писмени работи са получили от 71 (седемдесет и една) до 80 (осемдесет) точки, като ги класират по низходящ ред.

За националния кръг в XII клас се класират по низходящ ред първите 40 (четиридесет) ученици, предложени от областните комисии. Когато учениците, предложени от областните комисии, са повече от 40 (четиридесет), националната комисия арбитрира неразсекретените писмени работи, като всяка писмена работа се проверява и оценява от седем членове на националната комисия, които работят независимо един от друг, попълват протокол с точките за съответната писмена работа и полученият средноаритметичен резултат е окончателен. Националната комисия решава въз основа на направеното окончателно класиране (след арбитрирането) кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им е 40 (четиридесет). Окончателното класиране не подлежи на обжалване.

Националната комисия разсекретява окончателно оценените писмените работи и извършва крайното класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитрирани работи.

- Със званието „лауреат“ на Националната олимпиада по български език и литература се удостояват учениците от XI и от XII клас, чиито писмени работи са получили максимален брой точки (приравнен към оценка *отличен 6*) на националния кръг.
- За националния кръг в VII, в VIII – X, в XI или в XII клас могат да се класират повече от посочените ученици, когато не е запълнена определената квота в някоя/в някои от състезателните групи.

Учениците от VII клас, от VIII – X клас, от XI и от XII клас, участвали на националния кръг, получават грамота за участие, подписана от председателя на националната комисия за съответната състезателна група.